

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Præsertim Augustini, Et Thomæ Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Generalibus Principiis Amoris Et Morum - Prolegomena septem,
Librosque undecim complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput XIV. Consectaria momentosa ex dictis capito præcedenti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73187](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73187)

vocantur cum cæcis ducibus suis in præcipitium cadentes. Nec securi fuerunt, qui secuti sunt opiniones Bauniorum, Tamburini-
 rum, Escobariorum, aliorumque ejusmodi Casuistarum, à quibus traditæ sunt tot propositiones ab Alexandro VII. Innocentio XI. & Alexandro VIII. ob nimiam laxitatem damnatæ, velut ut minimum scandalosæ, & in praxi perniciosæ; tamen earum Authores habiti sunt prudentes, docti & pii. Neque enim omnes qui habentur tales, securi sunt duces, præsertim in rebus commodum nostrum spectantibus, in quibus verba ipsorum censenda non sunt verba Sapientum, dum cupiditibus nostris blandiuntur, nisi certum proferrant ex germanis Ethicis Christianæ fontibus fundamentum, ut supra dixi, conformiter ad salutaria monita Bellarmini, venerabilis Bartholomæi à Martyribus, Joannis Sarisberien-
 sis, S. Hieronymi, atque ipsiusmet Spiritus sancti Eccle. 12. Enimvero si securæ fuissent laudatorum Casuistarum opiniones ante damnationem, eas Ecclesia non declarasset ut minimum scandalosas, & in praxi perniciosas; neque enim suâ declaratione fecit tales, sed monuit esse tales.

CAPUT XIV.

Confectaria momentosa ex dictis cap. præcedenti.

74 **E**X ibi dictis manifestè consequitur 1°. verum esse quod docet insignis Doctor ex Seraphico Ordine S. Francisci, Alphonsus à Castro l. 2. de potest. leg. pœn. c. 14. ad conscientiæ securitatem non sufficere consilium peritorum illorum, de quibus fama est quòd aliis in rebus laxiorem habent conscientiam, seu doctrinam. Et si multi tales concorditer de re aliqua senserint, non est propterea illorum sententia securè suscipienda, si constet alios viros bonos perinde ac doctos contrarium sentire, etiam si hi pauciores sint numero quam alii. Securè proinde hodie nemo sequitur lascivientia ingenia, de quibus Alexander VII. in præfat. Decreti sui de 24. Sept. 1665. conqueritur, *summam illam luxuriantium ingeniorum licentiam in dies magis excrescere, per quam in rebus ad salutem pertinentibus modus opmandi irrepsit, alienus omnino ab Evangelica simplicitate, sanctorumque Patrum doctrina, & quem si pro recta regula fideles in praxi sequerentur, ingens irreptura esset vita christiana corruptela.*

75 2°. consilium ab iis potius Doctoribus sequendum, qui arctam divinæ Scripturæ, & sanctorum Patrum doctrinam sequuntur, quam qui laxam & inclinationibus nostris blandientem, sequitur ex primo confectario, necnon ex hoc quòd arctam esse viam, quæ ducit ad vitam, Veritas definiit Matth. 7. Ad quem locum Hieronymus & Anselmus observant, difficile esse non solum per hanc viam ambulare, sed & eam invenire, ob naturæ

nostræ corruptionem. Quæ difficultas vix ullâ foret, si securæ esset blandientium Casuistarum doctrina. Sed istam securam non esse Salvator ibidem & Luc. 13. satis innuit, dum declarat, paucos ex iis qui quærent intrare (adeoque ex fidelibus) in regnum caelorum intraturos. Non pauci verò ex fidelibus in regnum caelorum intrarent, si per arctam caliviam ambularent, qui vitam dulciter transigunt secundum blandientem ejusmodi Casuistarum doctrinam.

3°. securiorem proinde esse directionem, tutioraque & salubriora consilia strictorum, quam laxorum Doctorum. Tum quia verba ipsorum, utpote pungentia ut stimuli, verba sunt Sapientum, ut vidimus n. 70. Verique Doctores & Apostolici viri à Domino vocantur *sal terra* (quemadmodum enim sal urit & pungit; sic ipsi terrenos homines urunt & pungunt.) Tum quia licet utraque cavenda sit extremitas, & rigoris scilicet & laxitatis; majus tamen hodie periculum est à laxis, quam à rigidis Doctoribus, majorque fidelium multitudo perit ob nimiam Confessariorum & Directorum indulgentiam, falsamque misericordiam, quam ob excessivum rigorem, ut demonstravimus Prolegom. 2. c. 15. n. 146. & seqq. & amplius demonstrabimus to. 3. l. 5. Unde venerabilis Petrus Cantor, celeberrimus Doctor & Cancellarius Parisiensis, Doctores illos qui se benignos vocant, Eunuchos & effeminatos appellat, eunuchizantes quod virile & robustum est in arcu Domini, contra quos invehitur (inquit) Isaias c. 3. dicens: *Dominus auferet a Hierusalem consiliarium, & prudentem eloqui mystici. Et dabo pueros principes eorum, & effeminati dominabuntur eis.* Et ista est ratio, propter quam V. Bartholomæus à Martyribus, cap. præcedenti laudatus, eligendum monet, quòd naturæ nostræ ac affectionibus magis molestum est, & magis advertatur. Et Joannes Sarisberien-
 sis vult cæteris præferri consilia sapientium in timore Domini, qui honorem Dei, sollicitamque proinde observantiam legis ipsius, commodis omnibus anteponunt.

4°. ignorantiam invincibilem excusabilemque non esse in illis, qui cognoscendæ veritatis voluntaria impedimenta habent ex parte intellectus, vel voluntatis: ex parte utique intellectus per studii defectum, vel inconsideratam præcipitatemque electionem opinionum, de seipsis præsumptionem, vel nimiam adhesionem ad opiniones exceptas. Ex parte voluntatis, ex nimio earundem opinionum amore, non tam quia veræ sunt, quam quia commodæ, quia scilicet secundum eas facile practicatur officium Confessarii, Judicis, &c. Ipsos namque voluntariè excæcat cupiditas & amor sui. Ob ea quæ dixi num. 65. Ille etiam defectus frequenter provenit ex inordinato quo impelluntur amore suarum, vel sui Sodalitii opinionum, quò fit ut iis sic adhærescant, ut ne audire quidem velint eos, à quibus ad ve-

ritatem fortassis revocarentur. Ex qua inordinatione ulterius sit, quòd levissimæ rationes istis opinionibus faventes, ipsis videantur invictissima; rationes verò in contrarium, licet demonstrativæ, ne probabiles quidem ipsis videantur. Quod vitium hodie communissimum est.

78 5°. per ignorantiam nullatenus excusabiles esse Confessarios, Ecclesiasticos, & alios, qui libros illos legere refugiunt, à quibus convinci metuunt de obligatione agendi aliter quam ipsis agere placet. Quia ignorantia ipsorum pessima est, utpote affectata, quæ auget potius quam extenuet malitiam eorum, quæ contra suas faciunt obligationes. Et idem est de iis, qui Confessarios, vel Concionatores, Moralem Evangelicam docentes, audire refugiunt, nec audire volunt nisi loquentes placentia. Vel audiunt quidem docentes arctam cali viam, sed unâ tantum aere, magis animo ipsis contradicendi, & enervandi quæ dicuntur, quam veritatem ab ipsis addicendi. Ad enervandum verò & contradicendum hoc unico moventur argumento ridiculo: Si hoc esset verum, vel necessarium, multi damnarentur, pauci Confessarii munus suum obirent, nec ego Confessarii munus obire vellem.

Ridiculum voco argumentum istud. Quòd enim multi, etiam ex fidelibus adultis, damnentur, pauci salventur, Eloquia sacra, Patres, & meliores Theologi docent. Quòd pauci etiam Confessarii munus suum rectè obeant, hoc est quod Sancti & magni viri deplorant. Quid est enim quòd de tanto numero poenitentium tam exiguam emendationem videamus in iis qui toties, & tam multis ab hinc annis poenitentia Sacramentum frequentarunt, nisi quia Confessarii nimis molliter & negligenter suum munus obeant, ait S. Carolus Borromæus Instruct. Pastor. p. 2. c. 1. Quid est quod Ecclesiam hodie perdit, nisi Confessoriorum & Pastorum blandiens adulatio? ait S. Thomas Villanovanus conc. in fer. 6. post Domin. 1. Quadragesimæ. Idem contestantur S. Franciscus Salecius Constitut. Synodal. tit. 9. c. 5. Eminentissimus Cardinalis le Camus (ob vitæ sanctimoniam ab Innoc. XI. ad Purpuram elevatus) in Decret. suis Synodal. tit. 6. c. 6. sect. 2. Eminentissimus Cardinalis Bellarminus conc. 8. in Dom. 1v. Advent. Eminentissimus Cardinalis Fredericus Borromæus, sancti Caroli Borromæi Patruelis & imitator, ejusdemque in Archiepiscopatu Mediolanensi post aliquot annos successor, volum. 3. all. adunanza de Confessori ragionamento 4. aiens multos Confessarios sequi auram popularem, & famæ celebritatem, & ideò plurimos ex ipsis perire, qui corpus suum jejuniis & flagellis castigant, qui per dies & noctes cantandis Dei laudibus intenti sunt, &c. quia contentibus manum nimis inconsideratè imponentes, peccatis alienis communicant, eorumque se fœtoribus fœdant, multisque causa sunt damnationis æ-

Tom. I.

ternæ, & ideò cum eis ipsi pereunt.

Cum iis magnus ille vir Antonius Godæus, 79 Venciensis Episcopus, in Historia sua Ecclesiastica, ad annum. dicit majorem Confessoriorum partem ab Evangelico rigore, sacerdotali quoque vigore in nimiam molliem defecere: quia majori ex parte minimè respiciunt ad veram Dei gloriam, nec ad regulas Evangelii, nec ad Sanctorum exempla, nec ad proximi detrimentum, ut meritò dicere possimus cum Psalmista: *Salvum me fac Deus, quoniam defecit sanctus, & diminuta sunt veritates à filiis hominum.* Atque hæc una est ratio propter quam Chrysostomus homil. 3. in Acta dicebat: *Non arbitror inter Sacerdotes multos esse qui salvi fiant, sed multò plures qui pereant.* Et Augustinus epist. 21. Edit. noviss. Paris. *difficile, laboriosumque Sacerdotis officium agnoscebat, eo modo peractum quo Deus jubet. Verba ipsius sunt: Nihil est in hac vita, & maxime hoc tempore, facilius, & latius, & hominibus acceptabilius, Episcopi, aut Presbyteri officio, si persunctorie atque adulatorie res agatur; sed nihil apud Deum miserius, & tristius, & damnabilius. Item, nihil esse in hac vita, & maxime hoc tempore, difficilius, laboriosius, periculosius, Episcopi, aut Presbyteri, officio; sed apud Deum, nihil beatius, si eo modo militetur, quo noster Imperator jubet.* Propterea à Valerio Episcopo, Ordinatore suo, flagitavit, ut pateretur ipsum in secessu precibus & studio hoc agere, ut se idoneum redderet, qui populo ministraret Sacramentum & verbum Dei.

Hinc arguuntur sui amantes esse, nec tam 80 Dei gloriam, animarumque salutem, quam seiplos quarere, qui dicunt: *Confessarii munus obire non vellem, si sic obeundum esset ut Sancti docent, secundum rigorem utique Evangelicam.* Hoc enim non dicunt, nisi ob difficultatem sic illud obeundi. Quæ cum inseparabiliter annexa sit officio fideliter peracto (ars enim artium est regimen, & iudicium animarum, nec sine cælesti lumine, magnæque charitate, prudentiâ & animi fortitudine potest quis jura Dei ita tueri, ut hominum infirmitatem non opprimat; nec sic hominum imbecillitati obsequi, ut in jura Dei non peccet; estque periculum non parvum, ne Sacerdotes, dum ignorantes docere volunt, cæcus cæco ducatum præstet; vel dum lapsos conantur erigere, ipsi collabantur; ne denique pernicioso obsequio vulnus benignâ obtrectantes manu, ægritudinem foveant, seque ipsos vulnerent, ait piissimus Contensonus to. 9. dissert. un. c. 2. specul. 3.) officium illud ad Dei gloriam animarumque salutem obire refugiunt ut oportet, ob difficultatem; difficultatem verò istam non refugiunt ex charitate (quæ omnia suffert) igitur ex cupiditate, seu amore sui, & defectu fortitudinis animi; quâ quòd destituantur, inde est (ait Eminentissimus Cardinalis Denhoffius Instruct. Pastor. §. 2. n. 6.) quòd cupiant hominibus

Pppp 2

placere; quæ cupiditas si ex animis Ministrorum Ecclesiæ eradicari posset, mundus protinus (ut B. Joanni Chrylostomo visum est) à vitiiis esset emundatus. Tolle (ait sanctus ille Doctor homil. 43. op. imperf. in Matth.) *hoc vitium à Clero, ne velint hominibus placere, & omnia vitia rescedantur.*

81 Aitunt quidem isti, se non refugere difficultatem, in iis quæ practicabilia sunt: at modum illum, quem Sancti & quidam Theologi docent, videri impracticabilem.

At quibus videtur impracticabilis, nisi iis qui hominibus quærent placere? Videant ergo ipsi, ne mentiatur iniquitas sibi. Non enim impracticabilis esse potest modus, qui (teste Eminentissimo Cardinali Aguirio) inhaeret non modò Conciliis, Canonibus, & Patribus, non solùm gravissimis Cardinalibus, Episcopis, & Theologis horum temporum, sed etiam rationi manifestæ, fundatæ in doctrina fidei, & experimento frequenti; maximoque cum fructu practicatur à millenis millenisque Parochis, Confessariisque, etiam sanctissimis, sapientissimisque, uti testantur Episcopi complures, atque cum ipsis duo celebres è Societate Theologi, Paulus Segneri, nuper Theologus Pontificius (qui majori parte vitæ per totam Italiam Missionarius fuit) in Instructione Confessariorum c. 4. & in Instructione Pœnitentis c. 9. & Emericus de Bonis, qui ab annis plusquam centum in tract. de Sacram. Altaris, posteaquam dixit, quòd illi qui habitum peccati contraxerunt, non nisi magno nisu, magnæque animi contentione excitare in se salutiferum peccatorum dolorem valent, ideòque necesse sit, ut subeant (post exposita expansaque flagitia) pœnarum & laborum genera quibus sentiant, doleant, & detestentur præteritas culpas: quod quia ab illis non exigitur, citò suum vomitum resorbent. Post hæc (inquam) statim subjungit: „ Multi Confessarii pii prudentesque testantur, innumeros homines, qui peccatis prius obstricti erant, quòd eam rationem tenuissent, dilatâque absolutione sæpiùs ad tribunal pœnitentiæ, ut animi statum identidem aperirent, illis reddere iussissent, impositâ interim delictorum pœnâ, priusinos mores in melius mutavisse, & magno gaudio, magnoque deinceps in virtute progressu, infandam peccati consuetudinem abiecitse.

82 Et quomodò impracticabilis asseritur doctrina de absolutione consuetudinariis, & quibusdam aliis magnis peccatoribus differenda, donec aliquanto tempore per dignos pœnitentiæ fructus, seu pœnalia pœnitentiæ opera, pro vera conversione impetranda, pulsarint ad fores divinæ misericordiæ, cum opera quæ ad hoc ipsis à zelosis Confessariis injunguntur, nec secundum durationem temporis, nec secundum acerbitatem... æquent ne centesimam quidem partem ejus pœnitentiæ, quam veteres canones ante absolutionem exigebant? uti observat Eminentiss. Card. Aguirius dissert. 8. in can. x1. &

x11. Concilii Tolet. III. excursu 1. n. 159. Nulla itaque ea in re vel umbra impracticabilitatis; sed ipsius allegatio argumentum est animi seipsum quærentis, à sacerdotali quoque vigore deficientis. Nec enim eam allegant, nisi qui quæ sua sunt quarunt, non quæ Jesu Christi.

60. inexcusabiles tandem esse, qui sine debita facti informatione id agunt, quod sine competente veritatis notitia agere periculosum est. Quia ipsos temeritas accusat. Sic hisce temporibus graviter culpabiles sunt, qui nimis leviter credendo aliis, viros pios, & innocentes traducunt, ut hypocritas, hæreticos, Novatores, Janenistas, Rigoristas, &c. Vitium istud hodie communissimum est, propter quosdam importunos obtretractores, qui argumentis delituti, quosvis suis mollioribus opinionibus contradicentes, etiam sanctissimos, sapientissimosque, quinque famosas propositiones cum Ecclesiâ sincerè detestantes, abjecto Dei timore, spargunt esse tales. Quasi non scriptum sit: *Maledici regnum Dei non possidebunt.* Sed væ illis, cum venerit Dominus rationem ponere cum servis suis!

CAPUT XV.

Invincibilis ignorantia Dei non datur in adultis ratione utentibus; uti nec juris naturalis quoad universalia principia illius; nec quoad Decalogi præcepta; nec malitia peccatorum carnis, v. g. fornicationis, molliæ, &c. ab ullo ejusmodi adulto censenda est inculpate ignorari.

§. I.

De ignorantia Dei.

Invincibilem Dei ignorantiam à Sanctis non 85 agnosci, perspicuè ostendimus to. 1. de Deo dist. 2. a. 4. n. 84. Et ideò eos merito torqueri qui Deum nesciunt, ut impios, ut injustos, nisi profanus nemo deliberat, cum Parentem omnium, & omnium Dominum, non minoris sceleris sit ignorare, quam ledere, ait Minucius Felix in octavo.

Hinc divina Scriptura generaliter & indistinctè culpât homines, in quibus Dei cognitio non est. Sap. 13. *Vani sunt omnes homines, in quibus non subest scientia Dei.* Quia, ut Apostolus Rom. 1. dicit, *invisibilia Dei, à creatura mundi, per ea quæ facta sunt, intellecta, conspiciuntur: sempiterna quoque ejus virtus & divinitas: ita ut sint inexcusabiles.* Illa quippe ignorantia ipsorum provenit ex natura ipsorum nimium depravata, ut Augustinus docet tr. 16. in Joan. *Exceptis paucis, in quibus natura nimium depravata est, universum genus humanum Deum hujus mundi fatetur Auctorem.* Videri etiam potest serm. 1. de verb. Dom. Deum verum plures quidem ignoraverunt ante adventum Domini, quando singulariter notus erat in Judæa Deus; sed eos veniam indignos Sapiens pronuntiat Prov. 13.